

INMERSIONES

Hego Euskal Herriko artista hasi berriak ezagutarazteko topagunearen XII. edizioa

 KULTURA / Xabier Izaga Gonzalez

Ohikoa ez den ekimena da Inmersiones. Izan ere, Euskal Herrian egiten den mota horretako jarduera bakarra da. Dagoeneko ibilbide emankorra egin du eta pilatutako eskarmentua baliatuta, XII. edizio erakargarria egin berri du.

Artisten topagunea da Gasteizko Inmersiones, proiektu eta informazio trukaketa, «artearen espazio publikoa eguneratzeko modu gisa». Sortu zeneko helburu berbera du: inguruko produkzio artistiko hasi berrian murgildu eta hura ezagutaraztea, ahal den neurrian erakusketa baliatzea saihestuz. Artista hasi berriak biltzen ditu, beraz, gehienak

Inmersiones, inguruko artista hasi berriak bistaratzeko topagunea. XII. edizioa komisariatu duen Redil kolektiboko kide Iñaki Larrimberekin eta Ruben Diaz de Corcuerekin hitz egin dugu, Gasteizko topagunearen historiaz, orainaz eta, nola ez, artearen etorkizunaz, horixe izan baita aurtengo edizioko gaia.

gazteak, etorkizunari begirako topagunea baita.

Azaroaren 28an aurkeztu zuten aurtengo edizioa Gasteizko ZAS Kultur Espazioan. Topaketaren katalogoa, kaze-ta formatuan, sarean dago eskuragarri nahi duen orok kontsultatzeko moduan eta,

egitaraua ez ezik, parte hartzaileen hainbat artikulua ere biltzen ditu.

ARTEAREN ETORKIZUNA

Edizio honetaz eta aurrekoez ere hitz egin du GAUR8k Redil Kolektiboko kide Iñaki Larrimbe eta Ruben Diaz de Corcua-

Francisco Javier San Martinen hitzaldia, ZAS Kultur Espazioan. Jorge SALVADOR

rarekin, arte politikoko kolektibo horrek koordinatu edo komisariatu baitu aurtengo Inmersiones. Aurtun, azken urteetan bezala, gai baten ingurukoa izan da topaketa, eta haren goiburua “Etorkizuneko artea. Artearen etorkizuna”. Horren gaineko hainbat galdera egin diote beren buruari: etorkizun hurbilean arteak eragin politiko handiagoa izango duen, artea bizitzan guztiz urtuko den, irudikapenetik alde egingo duen, hutsal-keriaren aurrean amore eman- go duen, artearen paradigma batzuk agortu eta beste batzuk sortuko diren, azken teknologiek horretan guztian esku hartuko duten... «Zentzu kronologikoan, orainaldiko artistok iraganeko artearen etorkizuna zein etorkizuneko artearen iragana gara, baldin artearentzat etorkizunik bada-la erakusten bada, ez baitago batere garbi».

Hiru egun jardueraz betetze-ko egitarau potoloa zuten, aurkezpeneren egunean bertan hasita. Frantzisko Javier San Martinek hitzaldi bat egin zuen, 1927an, Futurismoak hoge- i urtetsu bete zituenean, Marinettik testu autobiografiko bati eman zion izenburu bera erabiltza: “Caffeina d’Europa”.

Lehiaketetan eta kongresuan parte hartu zutenak lau deialdiren bidez hautatu zituzten. Hartara, ostiralean Nerea Lekuonak irabazi zuen argazki lehiaketaren erakusketa zabaldu zuten, baita “Educaciones” izeneko ere, Anabel Quincoces artistak zenbait ikastetxetan egin duen sortze eta hezkuntza lanaren emaitza ikusgai jarri zuena. Halaber, Jorge Salvador eta Paula Estevezi ilustrazio lehiaketaren irabazle saria eman zieten.

Larunbatean, Ortzai antzokian, Inmersiones kongresua izan zen. Alde batetik, hautatutakoek, artistak zein arte ikertzaileak, beren proiektuak azaldu zituzten jendaurrean. Bestetik, hautatutako “ekintza arte” proposamenak edo artistek beren gorputzekin parte hartu behar duten artelanen proposamenak aurkeztu zituzten.

Azkenik, aurtengo berritasuna arte-fikzioko kontakizun ilustrazioen lehiaketa izan da. Urte hasieran, besteak beste Susana Viñolo irabazlearen istorioa jasoko duen liburu bat argitaratuko dute.

Kalitate handiko proposamenak jaso dituztela diote Larrimbek eta Diaz de Corcuera: adimen artifizialen gaurko artearen gaineko txosten kritiko bat; arteak zibernetikaren lengoaiaren aurkako jarreraren alde egin beharra; neuro artearen gaineko txosten bat; film futuristetan edo zientzia fikzio-koetan agertzen diren monumentuen artxibo edo bilduma...

Kongresuaren ondoren, urtero bezala, bazkaria egin zuten parte hartzaileek, eta, arratsaldean, tertulia batekin eman zioten amaiera aurtengo edizioari.

HAMABI EDIZIO, HAMABI ERRONKA

Hamabi urteko ibilbide eman korra egin dute, baina zailtasunez betea. Proiektua Amari-ka asanbladak sortu zuen. Artisten asanblada hori 2002an Amari-ka gela itxi ondoren sortu zen. Hiru areto kudeatzen hasi zen: Amari-ka gela, berriz ireki zutena, Probintzia Artxi-boko gela eta Kultura Etxea. Kasu bitxia, paregabea izan zen, artisten asanblada batek ordu arte sekula ez baitzuen gune instituzionalik kudeatu. Kultura diputatua artistei, eragileei deitzen hasi omen zen.

Ruben Diaz de Corcuera
eta Iñaki Larrimbe,
Inmersiones
kongresuan.
Jorge SALVADOR

«Hala egiten zuten lehen; orain, ezta hori ere», diote Larrimbek eta Diaz de Corcuera. Garai hartako Kultura diputatuak asanblada batean esan zien artistek nahi zutena egingo zutela, eta asanbladak gelak kudeatu nahi zituela erantzun zioten. Amari-ka gelan egin zuten lehenengo Inmersiones, 2008an, Arabako Foru Aldundiak finantzatzeko pintura, eskultura eta grabatu lehiaketa guztiz aldatuta. Lan asko

egina, traba asko gaindituta, ezohiko lehiaketa izan zen, eta gutxi gorabehera formatu hari eutsi diote funtsean gaur arte: jendaurreko arte proiektuen edo ikerketen aurkezpenak.

Inmersiones hasi zen urtea azpimarratu dute Redil kolektiboko kideek, krisi ekonomikoa hasi zen urtea, hain zuzen. Euren erakusketaren formatua krisian zegoen kontzientzia zuten, erakusketa eta katalogoa egiteak dirutza eskatzen

baitu, eta, proiektuaren helburua artistak ikusaraztea zenez, beste formatua askoz baliagarriagoa da. Izan ere, Inmersiones oso proiektu iraunkorra da. Amari-ka gela itxi zutenean ere, bizirik jarraitu zuen. Ez dute erakusketa gunerik behar izan; esan bezala, ahal den neurrian erakusketaz baliatzen ez den proiektua baita.

Bigarren edizioa Izaskun Alvarez Gainzak antolatu zuen, aurreko urtean parte hartu zuen artista batek. Izan ere, proiektuaren ezohiko beste ezaugarri bat da komisariotza txandakatzea. Ez dute proiektuaz jabetzeko asmorik. Proiektuak sortu eta beste artista batzuek haiez ardura dai-tezen nahiago dute. Horregatik, parte hartzen dutenek hurrengo edizioetan komisariatzeko edo koordinazio lane-tan laguntzeko aukera dute. Hori da Diaz de Corcuera- ren kasua ere, bigarren edizioan artista hautatu gisa parte har-

ABENDUAN, GAZTE KLIK KLAZ ZAS ESPAZIOAN

ZAS Kultur Espazioan jarduera asko egiten dituzte. Horren adibide, Inmersiones XII amaitu bezain laster hurrengo jarduera prestatzen hasi ziren, Gazte Klik Klak 2019 argazki eta bideo digitalen lehiaketa. 14 eta 25 urte bitarteko gazteentzako ekimena da, aurtengo edizioa Jorge Salvador ZASeko kideak komisariatua. Ostegunean zabaldu zuten irabazleen lanen erakusketa, eta horien obra jasoko duen katalogo bat ere argitaratuko dute.

Gazte Klik Klak lehiaketak arte sorkuntza eta lanen zabalkundea bultzatzen du. Inmersiones bezala, lehiaketa honen gaia ere aldatzen joaten da urtetik urtera.

Erakusketatarako hautatutako lanen artetik, lauk 300 euroko saria jasoko dute argazki, bideo edo kultur materialean. Halaber, datorren martxotik aurrera Jorge Salvadorrek komisariatuko duen Tetrapack 2020 erakusketan parte hartuko dute.

tu ondoren, hirugarrena komi-sariatu baitzuen 2010ean.

Laugarren edizioan gai ba-ten inguruan antolatzea era-baki zuten. Urte berean, Ara-bako Foru Aldundiak Amerika asanbladarekin zuen harrema-na bukatutzat jo zuen. Edizio hura Gasteizko Gobernuaren laguntzen bidez finantzatu zu-ten, eta aurrerantzean horiei eta beste batzuei esker, betiere lehiaketa bidez, aurrera atera dute Inmersiones. Penaz gogo-ratu dute garai hura, hiru kul-tura proiektu garrantzitsu bai-tzeuden: Artium, KREA eta Amerika; gainera, abian zego-en Montehermoso kulturune-a, «eta dena pikutara bidali zuten, artearen munduak Gas-teizen momenturik oneneta-koa bizi zuen momentuan».

Hurrengo edizioaren goibu-rua esanguratsua izan zen: “Pakean utzi artea”. Instituzio-en bertako artistekiko ezaxo-lak Amerika asanblada ia desa-gertzea eragin zuen, baina lagun batzuek Inmersiones proiektuari eustea erabakita, elkarre bat eratu zuten hu-rrengo urtean, Inmersiones izenekoa, hain zuzen. Gune instituzionaletatik alde egin-da, Gasteizko Alde Zaharreko lokaletan mugitu ziren, azken aldion Ortzai antzokian eta

ZAS Kultur Espazioan, beren jardunerako egokiagoak, proiektuak ez baitu erakuske-ta ardatz.

REDIL KOLEKTIBOA

Aurtengo Inmersiones komi-sariatu duen Redil kolektiboak gizartean eragiteko asmoa du. Artistak ez ezik, edonor pen-tsarazi nahi dute, gizartea as-tindu. Diaz de Corcuerak eta Larribek beren artelanak egiten dituzte, baina Redil ko-lektiboak arte politikoko ildo-a du eta bere batian egiten di-tuzten obrak, artetik egindako iruzkin bat egitera bideratuta baino areago, eragitera daude bideratuta. Artetik mundu po-litikoan eraginkorrak izan nahi dute.

Kolektiboaren lehen jardue-ra Montehermoso kulturune-ko “Babesik gabe” erakusketa

«Zentzu kronologikoan, orainaldiko artistok iraganeko artearen etorkizuna zein etorkizuneko artearen iragana gara, baldin artearentzat etorkizunik badela erakusten bada»

Aurtengo berritasuna arte-fikzioko kontakizun ilustrazioen lehiaketa izan da. Laster, besteak beste Susana Viñolo irabazlearen istorioa jasoko duen liburu bat argitaratuko dute

Artisten kongresua, Ortzai antzokian. Eskuinean, argazki lehiaketaren erakusketa ZAS Kultur Espazioan. JorgeSALVADOR

izan zen, artisten eta gobernu-z kanpoko erakundeen arteko lankidetzat programa baten ba-rruan. Orduan aurreikusita ze-go-en Siriako gerratik errefu-xiatu uholdea iristea, eta proiektu polita zeritzoten. «Baina ez oso atsegina», diote atoa. Bai Udalarekin, bai go-bernuz kanpoko erakundeekin tirabirak izan zituzten. Euren ustez, beren egitekoa ez bai-tzen gobernu kanpoko era-kundeek transmititu nahi zue-na ilustratzea. Erakusketan, esate baterako, bisitariak Ruandako sarraskien irudie-tan *selfie*-ak egin zitzaizketen gune bat zegoen. Errefuxia-tuen argazkiak jarri beharre-an, Mediterranea zeharkatze-ko ahaleaginean hiltzen zirenen irudiak jartzen zituz-ten, hondartzetan itota ager-tzen zirenenak. Argazkiak era-biltzeko eskubideak erosi zituzten, eta, fotomuntatze teknikak erabiliz, irudira sar-tzen ziren, buzo zuri bat jan-tzita tragedia haiei soraio be-gira agertzeko. «Baina hor ezer egin gabe agertzen zarete», esaten omen zieten, eta eurek erantzun: «Jakina, jendeak egi-ten duena».

Ildo horretatik doa Redil ko-lektiboak egiten duen arte po-litiko, haserretzen duena,

molestatzen duena, «batez ere jarrera hartzera behartzen duelako, jendeari pentsarazten diolako». Erakusketa hartan, aukera bat eskaintzen zuten: «Zer egingo dut? Ondo egongo da? Nik lagundu nahi dut, bai-na nola agertuko naiz triskan-tza horren erdian?».

“Buldatorio” izeneko maki-na ere egin zuten orduan, bul-dak saltzen zituen tramanku-lua, alegia, nahi zuenak errefuxiatuei gertatzen zi-tzaienarekin zerikusirik ez izateko bulda eros zezan. Za-ma kritiko eta ironiko handi-ko piezak erabiltzen dituzte beren salaketa lanerako.

ETORKIZUNA

Inork ez daki nora joko duen etorkizuneko arteak, baina ez da erokeria aurreikustea In-mersiones topaguneak osa-suntsu jarraituko duela hu-rrengo urteetan, eraginkor, «ondo funtzionatu duelako iraganean eta egun ere fun-tzionatzen duelako». Baina be-rritasunak izango direla diote.

Harro dira Diaz de Corcuera eta Larribek, Inmersionesen parte hartu dutenetako asko «etorkizun oparoa» izatetik «artearen munduan errealita-te finkatuak» izatera pasatu direlako.